

TERMINARZ DNI WAŻNYCH DLA EDUKACJI EKOLOGICZNEJ

Kalendarz ekologiczny

STYCZEŃ

- **9 stycznia – Dzień Ligi Ochrony Przyrody**

9 stycznia 1928 roku uznani przyrodnicy i naukowcy założyli organizację – Ligę Ochrony Przyrody. Inicjatorem tego przedsięwzięcia był wybitny botanik i rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego – profesor Władysław Szafer. Celem Ligi są społeczne działania na rzecz środowiska naturalnego, upowszechnienie wiedzy o jego ochronie oraz kultury i etyki ekologicznej.
www.log.org.pl

- **28 stycznia – 2 lutego – Światowy Tydzień Mokradeł**

LUTY

- **2 lutego – Światowy Dzień Obszarów Wodno-Błotnych
– World Wetland Day**

2 lutego 1971 roku, nad brzegiem Morza Kaspijskiego w Ramsar (Iran), podpisano konwencję o ochronie obszarów wodno-błotnych. Na liście Konwencji Ramsarskiej jest 13 polskich obszarów wodno-błotnych o łącznej powierzchni 125.760 ha: Parki Narodowe – Biebrzański, Wigierski, Poleski, Narwiański i Słowiński oraz rezerваты przyrody: Jezioro Łuknajno, Jezioro Świdwie, Jezioro Karaś, Jezioro Siedmiu Wysp, Słońsk (w Parku Narodowym „Ujście Warty”), Jezioro Drużno, Stawy Milickie oraz subalpejskie torfowiska w Karkonoskim Parku Narodowym. Co więcej, ptasie ostoje

(tzw. Important Bird Areas) położone na obszarach podmokłych, zostały zaproponowane do ochrony w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000.

- **11 lutego – Dzień Dokarmiania Zwierzyny Leśnej**

MARZEC

- **14 marca – Międzynarodowy Dzień Sprzeciwu Wobec Tam – International Anti-Dam Day**
- **21 marca – Pierwszy Dzień Wiosny**
- **21 marca – Światowy Dzień Leśnika**
- **21 marca – Dzień Wierzby**
- **22 marca – Dzień Ochrony Morza Bałtyckiego – Baltic Day**
- **22 marca – Światowy Dzień Wody – World Water Day**

Światowy Dzień Wody to międzynarodowa inicjatywa, która została zapoczątkowana w 1992 roku przez Organizację Narodów Zjednoczonych na konferencji Środowisko i Rozwój (UNCED) w Rio de Janeiro. Ideą obchodów jest uświadomienie państwom członkowskim wpływu prawidłowej gospodarki wodnej na ich kondycję gospodarczą i społeczną.

- **23 marca Światowy Dzień Meteorologii – World Meteorological Day**

KWIECIEŃ

- **1 kwietnia – Międzynarodowy Dzień Ptaków**

Ochrona ptaków w Unii Europejskiej jest realizowana na mocy Dyrektywy Ptasiej z dnia 2 kwietnia 1979 r. Jest ona odpowiedzią na alarmujące informacje o zmniejszaniu się liczby gatunków ptaków zasiedlających różne tereny Europy oraz kurczeniu się populacji wielu europejskich gatunków oraz ich siedlisk.

- **1-7 kwietnia – Tydzień Czystości Wód**
- **5 kwietnia – Dzień Leśnika i Drzewiarza**

- **7 kwietnia – Światowy Dzień Zdrowia – World Health Day**
- **18 kwietnia – Międzynarodowy Dzień Ochrony Zabytków**
- **22 kwietnia – Dzień Ziemi – Earth Day**

John McConnell (działacz ochrony przyrody) w 1969 roku wystąpił na konferencji UNESCO dotyczącej środowiska naturalnego z propozycją utworzenia Dnia Ziemi. Pomysł zyskał aprobatę ONZ i jej ówczesnego Sekretarza Generalnego U Thanta. 26 lutego 1971 roku podpisano oświadczenie wskazujące równonoc wiosenną na porę, kiedy Narody Zjednoczone będą obchodzić ten dzień. W momencie, gdy Słońce przechodzi w Znak Zodiaku Barana w głównej siedzibie organizacji w Nowym Jorku rozbrzmiewa tzw. „Peace Bell” – „Dzwon Pokoju”. W 2010 roku odbędą się jubileuszowe obchody światowego Dnia Ziemi (40. na świecie i 20. w Polsce). W tym dniu na całym świecie odbywają się akcje poświęcone tematyce ochrony środowiska naturalnego i ochronie ekosystemów przyrodniczych.

- **24 kwietnia – Dzień Zwierząt Laboratoryjnych**
- **25 kwietnia – Międzynarodowy Dzień Świadomości Zagrożenia Hałasem**

MAJ

- **5 maja – Światowy Dzień Ochrony Środowiska Naturalnego, Leśnika i Drzewiarza**
- **12 maja – Światowy Dzień Ptaków Wędrownych International Migratory Bird Day**
- **15 maja – Święto Polskiej Niezapominajki**
- **22 maja – Dzień Praw Zwierząt (org. Klub Gaja)**
- **22 maja – Międzynarodowy Dzień Różnorodności Biologicznej**

20 grudnia 2000 roku (rezolucja 55/201) Zgromadzenie Ogólne ogłosiło dzień 22 maja (data wejścia w życie Konwencji na temat Różnorodności Biologicznej) Międzynarodowym Dniem Różnorodności Biologicznej. Wcześniej dzień ten był obchodzony 29 grudnia (rezolucja 49/119 z 19 grudnia 1994 r.). W roku 2000, na swoim piątym spotkaniu, Konferencja Stron Konwencji zaleciła zmianę daty obchodów w ten sposób, aby stały się one bardziej zauważalne.

- 24 maja – Europejski Dzień Parków Narodowych
- 31 maja – Światowy Dzień bez Papierosa – Anti Tobacco Day;

CZERWIEC

- 1-7 czerwca – Dni Lasu i Zadrzewień
- 2 czerwca – Dzień Leśnika; Międzynarodowy Dzień Ochrony Środowiska Naturalnego

W rezolucji 2994 (XXVII) z 15 grudnia 1972 roku Zgromadzenie Ogólne ogłosiło dzień 5 czerwca Światowym Dniem Środowiska. Celem obchodów Dnia jest pogłębienie świadomości opinii publicznej na temat potrzeby ochrony i poprawy stanu środowiska naturalnego. Obchody przypadają w rocznicę inauguracji Konferencji NZ na temat Środowiska Człowieka (Sztokholm, 1972), która powołała do życia Program Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP).

- 5 czerwca – Światowy Dzień Ochrony Środowiska – World Environment Day

Światowy Dzień Środowiska został ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne ONZ na Konferencji w Sztokholmie, która odbyła się 5 czerwca 1972 roku i obchodzony jest co roku dla przypomnienia głównych haseł konferencji dotyczących zrównoważonego rozwoju.

- 6 czerwca – Dzień bez Samochodu – Car-Free Day
- 14-16 czerwca – Akcja Sprzątanie Świata
- 17 czerwca – Światowy Dzień Walki z Pustynnieniem i Suszą

Ogłoszony przez Zgromadzenie Ogólne w 1995 roku (rezolucja 49/115). Zgromadzenie Ogólne przyjęło Konwencję NZ w sprawie Przeciwdziałania Pustynnieniu również 17 czerwca 1994 r. Zgromadzenie wezwało państwa, by wykorzystały obchody Dnia do pogłębienia świadomości na temat potrzeby międzynarodowej współpracy w zakresie zwalczania zjawiska pustynnienia i skutków suszy oraz realizacji postanowień Konwencji.

- 18 czerwca – Dzień Europejskiego Protestu Przeciw GMO
- 21 czerwca – Pierwszy Dzień Lata
- 27 czerwca – Światowy Dzień Rybołówstwa

LIPIEC

- **11 lipca – Światowy Dzień Ludności – World Population Day**

WRZESIEŃ

- **16 września – Międzynarodowy Dzień Ochrony Warstwy Ozonowej – World Ozone Day**

Międzynarodowy Dzień Ochrony Warstwy Ozonowej został ogłoszony przez Zgromadzenie Ogólne w 1994 roku (rezolucja 49/114). Dzień jest obchodzony 16 września dla uczczenia rocznicy podpisanego w 1987 roku Protokołu Montrealskiego na temat Substancji Niszczących Warstwę Ozonową. Zgromadzenie Ogólne zaapelowało do państw członkowskich, aby obchody Dnia były poświęcone propagowaniu działań służących realizacji celów Protokołu i jego aneksów. Stanowiąca kruchą powłokę gazową warstwa ozonowa chroni Ziemię przed nadmiernym działaniem promieni słonecznych i w ten sposób pomaga zachować życie na naszej planecie.

- **18 września – Międzynarodowy Dzień Geologa – International Geology Day**
- **18 września – Międzynarodowy Dzień Turystyki**
- **19 września – Dzień Dzikiej Fauny, Flory i Naturalnych Siedlisk**

Dzień Dzikiej Fauny, Flory i Naturalnych Siedlisk jest ukłonem Unii Europejskiej w stronę środowiska naturalnego. Ustanowienie tego święta ma na celu przypominanie krajom członkowskim o ich obowiązkach wobec przyrody. Siedlisko przyrodnicze to obszar lądowy lub wodny wyodrębniony w oparciu o jego właściwości geograficzne, abiotyczne i biotyczne. Terminu tego nie należy mylić z pojęciem stosowanym w ekologii, gdzie siedlisko (habitat) oznacza zespół różnych czynników działających w danym miejscu na rozwój poszczególnych organizmów, ich populacji lub biocenozy.

- **22 września – Europejski Dzień bez Samochodu – European Car-Free Day**
- **23 września – Pierwszy Dzień Jesieni**
- **24 września – Sprzątanie Świata**
- **26 września – Europejski Dzień Ptaków**

- 27 września – Światowy Dzień Turystyki
- 28 września – Dzień Morza

PAŹDZIERNIK

Październik miesiącem Dobroci dla Zwierząt

- 1 października – Światowy Dzień Ptaków
- 2 października – Europejski Dzień Ptaków
- 2 października – Światowy Dzień Zwierząt Hodowlanych
- 3 października – Światowy Dzień Siedlisk World Habitat Day
- 4 października – Światowy Dzień Franciszka – Patrona Ekologów
- 4 października – Światowy Dzień Zwierząt
- 4-11 października – Światowy Tydzień Zwierząt
- 10 października – Święto Drzewa
- 3 października – Dzień Zapobiegania Klęskom Żywiolowym
- 14 października – Międzynarodowy Dzień Zmniejszania Skutków Klęsk Żywiolowych – International Day For Natural Disaster Reduction
- 16 października – Światowy Dzień Żywności i Walki z Głodem – World Food Day
- 17 października – Międzynarodowy Dzień Likwidowania Nędzy – International Day for the Eradication of Poverty
- 18 października – Światowy Dzień Monitoringu Wód
- 25 października Dzień Ustawy o Ochronie Zwierząt

LISTOPAD

- 3 listopada – Światowy Dzień bez papierosa
- 3 listopada – Święto Myśliwych
- 18 listopada – Światowy Dzień Walki z Tytoniem
- 25 listopada – Światowy Dzień Rzucania Palenia

- 25 listopada – Dzień Bez Futra No Fur Day
- 28 listopada – Międzynarodowy Dzień bez Kupowania – No Shop Day – Buy Nothing Day
- 29 listopada – Dzień ogłoszenia św. Franciszka patronem ekologów

GRUDZIEŃ

- 29 grudnia – Międzynarodowy Dzień Różnorodności Biologicznej (ONZ)

inne:

- 2005–2014 – Dekada Edukacji na temat Zrównoważonego Rozwoju
- 1996–2005 – „Dekada słoneczna” – ogłoszona przez UNESCO

Dekada Edukacji na temat Zrównoważonego Rozwoju (2005–2014)

20 grudnia 2002 roku Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych ogłosiło Dekadę Edukacji na temat Zrównoważonego Rozwoju, której początek wyznaczono na 1 stycznia 2005 roku (rezolucja 57/254). Jednocześnie Zgromadzenie Ogólne powierzyło Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Edukacji, Nauki i Kultury (UNESCO) wiodącą rolę w promocji Dekady i zwróciło się o opracowanie wstępnego Planu Obchodów Dekady na świecie. W opinii Zgromadzenia plan obchodów powinien podkreślać związek Dekady z już istniejącymi programami edukacyjnymi, takimi jak Dakarski Ramowy Program Działań, przyjęty przez Światowe Forum Edukacyjne w 2002 roku oraz Dekada Piśmienności (2003–2012).

22 grudnia 2004 roku Zgromadzenie Ogólne zwróciło się z prośbą do Sekretarza Generalnego ONZ, aby wezwał UNESCO do jak najszybszej realizacji wstępnego Planu, najlepiej przed rozpoczęciem dekady, mając w perspektywie przedstawienie go głównym organom UNESCO w celu ostatecznego rozważenia i przyjęcia Planu (rezolucja 59/237). Zgromadzenie zaprosiło rządy do działania na rzecz świadomości społecznej i szerszego uczestnictwa w Dekadzie, włączając w to współpracę i podejmowanie inicjatyw wspólnie ze społeczeństwem obywatelskim, zwłaszcza na początku dekady.